

Toimintaperiaatteet liikekumppaneille

Axpo-konserni

Sisällysluettelo

Johdanto	3
I. Liiketoimintaetiikka ja rehellisyys	4
II. Ihmisoikeuksien kunnioittaminen	6
III. Sosiaalisesti hyväksyttävät työolosuhteet	7
IV. Ympäristöstandardien noudattaminen	8
V. Läpinäkyvyys toimitusketjussa	9
VI. Täytäntöönpano	10

Johdanto

Axpo-konserni (jäljempänä Axpo) edustaa luotettavuutta, kestävyyttä ja innovaatiota. Yritysryhmänä meillä on vastuu täyttää kaikkien sidosryhmiemme korkeat odotukset yrityksenä toimimisemme suhteen sekä velvollisuus noudattaa jatkuvasti kasvavia lakisääteisiä vaatimuksia. Ohjenuoramme mukaisesti aiomme jatkaa liiketoimintaamme ehdottomalla rehellisyydellä ja korkeimpien eettisten standardien mukaisesti – kaikkialla, aina ja riippumatta siitä, mitä muut ehkä odottavat tai vaativat. Tämä on meidän käsityksemme "Compliance"- eli "Vaatimustenmukaisuus"-periaatteesta: ehdoton sitoutuminen lain noudattamiseen, rehellisyyteen ja etiikkaan.

Axpo arvostaa liikekumppaneita, jotka noudattavat samoja arvoja, "Vaatimustenmukaisuus"-periaatteita ja eettisiä periaatteita kuin Axpo itse. Reilun, luottamuksellisen ja pitkäaikaisen kumppanuuden varmistamiseksi Axpo edellyttää siksi liikekumppaneiltaan (tavarantoimittajilta ja palveluntarjoajilta) sitoutumista Axpon tässä määrittämiä kestävän, eettisen ja lainmukaisen liiketoiminnan ohjenuoria.

Tässä toimintaperiaatteessa esitetyt määräykset perustuvat seuraavien tunnustettujen yleissopimusten ja standardien sisältöön:

- Yhdistyneiden Kansakuntien Global Compact -periaatteet (UNGC)
- Kansainvälisen taloudellisen yhteistyön ja kehityksen järjestön (OECD) monikansallisia yrityksiä koskevat ohjeistukset
- Kansainvälisen työjärjestön (ILO) sopimukset
- Kansainvälisen kauppakamarin (ICC) kestäväan kehitykseen liittyvä julistus
- SA8000 (standardi sosiaalisesti vastuulliselle yritystoiminnalle)
- Liittovaltion hankintayksiköille annetut suositukset

Pakollisesti sovellettavat kansalliset, ylikansalliset tai kansainväliset lait ja säädökset ovat tapauskohtaisesti voimassa ja menevät tämän periaatteen edelle siinä määrin kuin ne asettavat korkeammat vaatimukset. Jos vaatimustaso on alempi, tämä toimintaperiaate menee etusijalle.

Toimintaperiaate koskee maailmanlaajuisesti Axpon liikekumppaneita¹ sekä heidän työntekijöitään. Lisäksi Axpo edellyttää liikekumppaneiltaan, että myös heidän merkittävät² alihankkijansa (tai toimittajiensa toimittajat) ja alihankkijat noudattavat tässä määriteltyjä periaatteita. Polttoainehankintojen³ yhteydessä liikekumppani sitoutuu varmistamaan tämän.

Baden, 1. heinäkuuta 2014
Viimeisin tarkistus 20. toukokuuta 2025

¹ Tämä toimintaperiaate koskee julkisia hankintoja ja on osa Axpo-konsernin yleisiä toimitusehtoja. Muiden tavarantoimittajien ja palveluntarjoajien kanssa tehtävien liiketoimintasuhdeiden osalta, joissa Axpo-konsernin yleiset sopimusehdot eivät ole voimassa, toimintaperiaate tulee lähtökohtaisesti määrittää sopimuksen osaksi. Tällöin voidaan käyttää seuraavia kriteerejä: toimiala, liikevaihdon koko, liikekumppanin kotipaikka tai asuinpaikka, riippumattoman sertifiointiyrityksen suorittamat auditoinnit, työllistettyjen työntekijöiden määrä, toimitusketjun alkupään toimittajat tai hankittujen tuotteiden tai palveluiden alkuperä, tai toimitussuhteen kesto.

² "Merkittävänä" alihankkijana (tai toimittajan toimittajana) ja alihankkijana pidetään tahoa, joka toteuttaa olennaisen osan toimeksiannosta (toimittaa merkittävän osan kokonaisuudesta ja/tai suorittaa merkittävän osan palvelusta) ja/tai toimii erityisen riskialttiilla alueella.

³ Tässä toimintaperiaatteessa termillä "polttoaine" tarkoitetaan ydin- sekä fossiilisia polttoaineita sähköenergian tuotannon yhteydessä.

I. Liiketoimintaetiikka ja rehellisyys

Axpon liikeyhteistyö harjoittaa liiketoimintaansa eettisesti; liikeyhteistyö toimii rehellisesti ja noudattaa lakeja sekä säädöksiä.

1. Lakien noudattaminen

Liiketehtävä noudattaa kansallisia lakeja ja säädöksiä sekä soveltuvia kansainvälisiä sopimuksia.

2. Tuoteturvallisuus

Liiketehtävän tuotteet ja palvelut eivät asianmukaisessa käytössä vaaranna ihmisiä tai ympäristöä, ja ne täyttävät sovitut tai lain edellyttämät tuoteturvallisuusstandardit. Liiketehtävä tiedottaa asianmukaisesti turvallisesta käytöstä.

3. Korruption ja lahjonnan kieltäminen

Kaikenlainen korruptio on liikeyhteistyölle kiellettyä. Tähän kuuluvat lahjonta, lahjukset sekä kiristys, joilla pyritään vaikuttamaan liikeyhteistyöiden, poliitikkojen, viranomaisien, oikeuslaitoksen tai julkisen sektorin edustajiin.

4. Reilu kilpailu

Liiketehtävän kaikki liiketoiminta on reilun kilpailun sääntöjen mukaista. Liiketehtävä noudattaa soveltuvia kilpailu- ja kartellilakeja sekä lainvastaisen kilpailun kieltä koskevia säädöksiä.

5. Henkisen omaisuuden suoja

Liiketehtävä kunnioittaa kolmansien osapuolien henkisen omaisuuden suoja.

6. Kaupparajoitukset ja rahanpesu

Liiketehtävä noudattaa voimassa olevia kauppa- ja talousrajoituksia sekä rahanpesun ja terrorismin rahoituksen vastaisia lakisäätöjä määräyksiä.

7. Luottamuksellisten tietojen väärinkäyttö

Liiketehtävä varmistaa asianmukaisin keinoin, etteivät sen työntekijät väärinkäytä luottamuksellisia tietoja.

8. Verot ja maksut

Liiketehtävä noudattaa itseään koskevia verosääntöjä.

9. Välimieslin (ilmoituspaikka)

Liiketehtävä tarjoaa työntekijöilleen mahdollisuuden raportoida työpaikalla havaitsemistaan tai hyvässä uskossa epäillyistä rikkomuksista vapaasti ilman pelkoa kostotoimista tai häirinnästä. Liiketehtävä antaa työntekijöilleen mahdollisuuden ilmoittaa työpaikalla havaitsemistaan tai epäillyistä rikkomuksista ilman pelkoa kostotoimista tai häirinnästä.

10. Henkilökohtaiset oikeudet

Liiketehtävä varmistaa asianmukaisin keinoin, että tämän työntekijöiden henkilökohtaiset ja tietosuojan liittyvät oikeudet säilyvät ja että niitä ei loukata.

11. Eturistiriita

Liikekumppanin tulee ryhtyä kaikkiin asianmukaisiin ja sopiviin toimiin estääkseen kaiken todellisen tai mahdollisen eturistiriidan Axpon kanssa – mukaan lukien eturistiriidat työntekijöiden kanssa, jotka ovat osallisina liiketoimintasuhteessa. Liikekumppani on velvollinen ilmoittamaan Axpolle viipymättä kaikista todellisista tai mahdollisista eturistiriidoista, erityisesti silloin, kun ne johtuvat yksityisistä tai henkilökohtaisista eduista, jotka saattavat vaikuttaa sopimattomasti ammatilliseen harkintakykyyn tai päätöksentekoon. Sellaisten eturistiriitojen salaaminen voi muodostaa rikkomuksen tätä sopimusta vastaan.

II. Ihmisoikeuksien kunnioittaminen

Axpon liikekumppani kunnioittaa voimassa olevia ihmisoikeuksia ja kohtelee työntekijöitään arvokkaasti ja kunnioittavasti.

1. Lapsityövoiman kieltö

Liikekumppani ei saa työllistää työntekijöitä, jotka ovat alle 15-vuotiaita. Maissa, joissa talous ja koulutusjärjestelmä ovat vähemmän kehittyneitä, vähimmäisikä on 14 vuotta, kevyissä töissä 13 vuotta. Vaarallisia töitä saa tehdä vain sovellettavia turvallisuusmääräyksiä noudattaen.

2. Pakkotyön kieltö

Kaikki pakkotyö ja velvoitetyö on kielletty. Liikekumppani ei saa pakottaa työntekijöitään luovuttamaan henkilöllisyystodistustaan, passiaan tai työlupaansa työsuhteen ehtona.

3. Syrjinnän kieltö

Työhönotossa, työsuhteen aikana ja palkkauksessa on noudatettava yhdenvertaisuutta. Liikekumppani ei saa syrjiä ketään sukupuolen, iän, etnisen tai kansallisen taustan, uskonnon, sukupuoli-identiteetin, ammattiliiton jäsenyyden tai mahdollisen vamman perusteella.

4. Kurinpidollisten rangaistusten kieltö

Liikekumppani ei saa rangaista työntekijöitään fyysisesti tai henkisesti missään muodossa. Tämä koskee erityisesti tilanteita, joissa työntekijät hyvässä uskossa ilmoittavat yrityskäytännöistä, jotka rikkovat kansallisia, kansainvälisiä tai sisäisiä sääntöjä.

III. Sosiaalisesti hyväksyttävät työolosuhteet

Axpon liikekumppani tarjoaa työntekijöilleen oikeudenmukaiset työolosuhteet.

1. Turvalliset ja terveelliset työpaikat

Työturvallisuus ja työterveyden suoja on varmistettava vähintään kansallisten määräysten mukaisesti. Liikekumppanilla on oltava työturvallisuutta ja työterveyttä koskevat ohjeistukset ja menettelytavat, jotka työnantaja tekee työntekijöilleen selviksi, jotta tapaturmien ja ammattitautien riskiä voidaan vähentää tai välttää kokonaan.

2. Toimeentulon turvaavat palkat

Liikekumppani maksaa työntekijöilleen asianmukaista palkkaa ja varmistaa, että lain tai työehtosopimusten mukaiset tai alalla yleisesti hyväksytyt vähimmäispalkat toteutuvat. Liikekumppani myöntää työntekijöille lain mukaiset sosiaalietuudet. Palkkaus on läpinäkyvää, maksetaan säännöllisesti ja laillisessa maksuvälineessä. Laittomia tai perusteettomia palkanvähennyksiä ei saa tehdä.

3. Ei ylipitkiä työaikoja

Liikekumppani valvoo, että sen työntekijät noudattavat kyseisessä valtiossa lailla, työehtosopimuksella tai alalla yleisesti määritellyjä enimmäistyöaikoja. Erityisesti viikoittainen enimmäistyöaika (sisältäen ylityöt) ei saa ylittää lain sallimaa rajaa. Liikekumppani korvaa ylityöt lain ja sopimusten mukaisesti. Työntekijöillä on oikeus lain edellyttämiin lepo- ja vapaapäiviin. Lisäksi työntekijöillä on oikeus vuosilomaan sovellettavan lainsäädännön mukaisesti.

4. Yhdistymisvapaus ja työehtoneuvottelut

Työntekijöillä on oikeus työehtoneuvotteluihin ja ammatilliseen järjestäytymiseen. Jos jossakin maassa ammattiliitot eivät ole poliittisista syistä sallittuja, liikekumppanin on mahdollistettava työntekijöiden riippumaton yhdistyminen muulla tavoin. Liikekumppani ei saa syrjiä työntekijöiden edustajia heidän tehtäviensä vuoksi eikä ammattiliittoon kuuluvia työntekijöitä heidän jäsenyytensä perusteella.

IV. Ympäristöstandardien noudattaminen

Axpon liikeyumppani harjoittaa liiketoimintaansa vastuullisesti ja ympäristöystävällisesti. Liikeyumppani vähentää liiketoimintansa haitallisia vaikutuksia ihmisiin ja ympäristöön sovellettavia määräyksiä noudattaen.

1. Resurssien tehokas käyttö

Liikeyumppani pyrkii omien mahdollisuuksiensa puitteissa käyttämään resursseja tehokkaasti. Erityisesti uusiutumattomia resursseja käytetään mahdollisimman säästeliäästi.

2. Ympäristökuormitusten ehkäisy ja vähentäminen

Liikeyumppani tunnistaa ja valvoo tarvittaessa ympäristöä kuormittavia päästöjä sekä pyrkii omien mahdollisuuksiensa puitteissa niiden jatkuvaan vähentämiseen. Käytettävien materiaalien tulee olla uudelleenkäytettäviä, mikäli se on mahdollista. Liikeyumppani kehittää menettelytapoja, jotka säätelevät jätteiden kuljetuksen, varastoinnin sekä turvallisen ja ympäristöystävällisen käsittelyn ja hävittämisen.

3. Vaarallisten aineiden turvallinen käsittely

Liikeyumppani takaa tarvittaessa vaarallisten aineiden, jotka vapautuessaan voivat aiheuttaa vaaraa ihmisille ja ympäristölle, turvallisen käsittelyn vaarallisten aineiden hallintajärjestelmän avulla. Tämä järjestelmä varmistaa aineiden turvallisen käytön, kuljetuksen, varastoinnin, kierrätyksen, uudelleenkäytön ja hävittämisen.

4. Ympäristöystävälliset tuotteet

Liikeyumppani huolehtii tuotteiden kehityksessä siitä, että niiden käyttö kuluttaa vähän energiaa ja luonnonvaroja. Tuotteiden tulisi soveltua uudelleenkäyttöön, kierrätykseen tai vaarattomaan hävittämiseen.

V. Läpinäkyvyys toimitusketjussa

Axpon liikeyumppani antaa pyydettyä avoimesti tietoa toimitusketjustaan ja varmistaa näiden periaatteiden noudattamisen johtamisjärjestelmänsä avulla.

1. Suositut liikeyumppanit

Axpo suosii liikeyumppaneita, jotka avaavat toimitusketjunsä Axpon pyynnöstä läpinäkyvästi. Polttoainehankinnan yhteydessä tämä on liikeyumppaneille pakollista. Lisäksi Axpo suosii liikeyumppaneita, jotka aktiivisesti pyrkivät jatkuvaan parantamiseen ympäristö- ja sosiaalialoilla sekä osoittavat nämä saavutukset avoimesti, esimerkiksi sertifioitujen johtamisjärjestelmien, kuten ISO 9001, ISO 14001, OHSAS 18001, SA8000 tai EFQM avulla tai Global Reporting Initiativen kestävä kehityksen raportoinnin standardin mukaisesti.

2. Johtamisjärjestelmät

Liikkeyumppanilla on käytössään johtamisjärjestelmiä tai vastaavat prosessit, jotka varmistavat tässä esitettyjen periaatteiden noudattamisen.

VI. Täytäntöönpano

Jos liikeympäni ei noudata tätä ohjeistusta, Axpo voi ryhtyä toimenpiteisiin.

1. Valvonta ja todistusvelvollisuus

Liikemppäni tulee pyynnöstä toimittaa Axpolle kaikki tarpeelliset tiedot ensiarvion tekemiseksi oikein ja kattavasti osana itsearviointia. Erityisesti liikemppäni tulee tiedottaa Axpolle avoimesti, mikäli se ei voi täyttää tämän ohjeistuksen vaatimuksia kokonaan tai osittain. Lisäksi liikeympäni toimittaa muita tietoja, jotka osoittavat tämän ohjeistuksen noudattamisen.

Axpo pidättää oikeuden valvoa tämän toimintaperiaatteen toteutumista, erityisesti silloin, kun vastaavien lehti- tai mediakatsausten, valitusten tai vastaavien perusteella on syytä epäillä ohjeistuksen tai sen periaatteiden rikkomista. Polttoainehankinnan yhteydessä liikeympäni sitoutuu siihen, että tarvittaessa sekä sen omassa toiminnassa että sen toimittajilla, alihankkijoilla ja/tai alihankkijoiden alihankkijoilla voidaan suorittaa asiantuntijavierailuja tai auditointeja (sekä Axpon että Axpon toimeksiannosta toimivien ulkopuolisten asiantuntijoiden toimesta). Tässä yhteydessä Axpo ja liikeympäni määrittelevät yhdessä auditoinnin sisällön sekä kulun. Liikemppäni tulee ilmoittaa Axpolle kaikista tapahtumista, jotka ovat ristiriidassa tämän ohjeistuksen periaatteiden kanssa.

2. Täyttämättä jättäminen

Axpo pidättää itsellään oikeuden vaatia toimenpiteitä tämän toimintaperiaatteen täyttämättä jättämisen yhteydessä ja tarvittaessa päättää liiketoimintasuhteen.